

Entegre ISO 9001:2000, HACCP, ISO 14000 Yönetim Sistemi Kurulmasının Faydaları

Dr. Murat Özdemir

Son yıllarda, küreselleşme ve Avrupa Birliğinin genişlemesi, ülkemizin Avrupa Birliği'yle gümrük birliğine girmesi sonucu, iç ve dış piyasalarda başarılı olmak isteyen şirketlerin uyması gereken koşulları büyük bir değişime uğramıştır. Kuruluşlar müşteri isteklerinin belirlenmesi ve karşılanmasının önemini kavrayıp, çalışmalarında müşteri tatminini esas almaya başlamışlardır .

Bu yeni müşteri-kuruluş ilişkisi sonucu, artan müşteri taleplerini ürün ve/veya hizmet kalitesine sistematik ve sürekli yansıtmayı ve sürekli gelişmeyi gerektirmekte, bu da ISO 9001:2000 standardının, kuruluşa özgü ve doğru kurulması ve uygulanmasıyla sağlanabilmektedir. Bu kalite yönetim sistemini başarılı olarak kurmuş ve sürdürüleb kuruluşlar müşteriler tarafından tercih edilmektedir.

Gıda sektöründe, gelişen gıda güvenliği ve kalite bilincine uygun olarak ürün ve hizmet üretebildiğinin göstergesi, ISO 9001:2000 standardının, HACCP gıda güvenliği yönetimi sistemini (HACCP) içerecek şekilde, ISO 15161'e uygun olarak, kuruluşa özgü ve doğru kurulması ve uygulanması şeklinde olmaktadır.

Ayrıca, giderek artan çevre bilinci nedeni ile kurum ve kuruluşların çevreye saygılı olması hem tüketiciler hem de büyük alıcılar tarafından talep edilmeye başlanmıştır. Çevreye saygının ölçülebilir ve evrensel dili olarak ISO 14000 Çevre yönetim sistemi standardı oluşturulmuştur. AB ülkeleri, çevre kirliliğini önlemek üzere yaptıkları yatırımlarını, öne sürerek çevreye yönelik önlemleri almayan kuruluşlara karşı "haksız rekabet" davaları açmışlardır.

Bu nedenlerle, firmalar ve tüketiciler tedariklerini-alacakları ürünleri seçerken ve değerlendirirken, ISO 9000 belgesi yanında HACCP ve ISO 14000 belgelerine sahip işletmelerin tercih edildiğini görmekteyiz.

ISO 9001:2000 ve HACCP ve ISO 14000 yönetim sistem(ler)ini etkin ve etkili bir şekilde uygulayan işletmelerinde, gıda-çevre güvenliği sağlanmakta ve ürün kalitesi

artmaktadır. Ayrıca işletme ve hizmet kalite ve verimliliği, dolayısıyla rekabet gücü artmaktadır. İşletmeler, görev ve sorumlulukların belirlenmesi, yetkinliklerin belirlenmesi, iç denetim, gözden geçirme, karşılaştırma, ürün/gıda-çevre güvenliği/kalite planlama, eğitim ve sürekli iyileştirme gibi faaliyetlerle gıda-çevre güvenliği ve kalitesi ile verimliliklerini artırma imkanı kavuşurlar. Böylelikle değişen dünya şartlarına ve tek dünya pazarı ekonomisine uygun, öğrenebilen-gelişebilen kurumsal yapıya ulaşmada yöntem oluşturulmuş olmaktadır. ISO 14000 çevre yönetim sistemi de toplumsal sorumluluğun ve doğaya saygının bir parçası olarak firmalara dolaylı bir katma değer sağlamaktadırlar.

ISO 9001:2000, HACCP ve ISO 14000 standartlarına uygun dokümante edilmiş ve bağımsız bir kurum tarafından belgelenmiş bir kalite, gıda güvenliği ve çevre yönetim sistemi işletmeye aşağıdaki belirtilen, Özellikle Amerika'da yapılan çalışmalarda da açığa çıkan yararları sağlayacaktır:

Çalışanlarla ilgili sonuçlar

- Çalışanlarda (gıda güvenliği, kalite ve çevre) bilincinin artması - %95
- Çalışan motivasyonunun artması - %50

Üretimle ilgili sonuçlar

- Verimlilik artışı - %95
- Hurda ve atıkların azalması - %53
- Uygun olmayan hammaddelerin kullanım öncesi tespiti
- Hatalı ürün oranının %3'ten %0.5'e inmesi
- Ürün üretim zamanında azalma - %40
- Teslim süresinde iyileşme- %90
- Zamanında teslim oranında artış - %20
- Maliyetlerin azalması - %40
- Müşteri denetimlerinde azalma - %50
- Daha iyi bir müşteri hizmetleri - %73

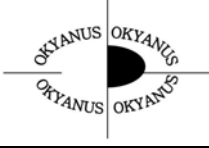
- Kalite sağlama maliyetlerinde azalma
- Gıda ürünlerinin güvenilirliğini ve kalitesinin gelişmesi

Pazarla ilgili sonuçlar

- Alınan kalite de artış (Şirkete ve ürün kalitesine güvenin artması) - %85
- Müşteri şikayetlerinde azalma - %30
- Müşteri talebinde artış - %30
- Uluslararası saygınlık ve tanınma
- Uluslararası pazarlarda kolaylık
- Yönetim sisteminin iyileşmesi - %86
- Pazarda rekabet gücünün artması - % 30
- Pazarlama ve reklam amacıyla kullanılabilmesi

Çevreyle ilgili Sonuçlar

- Ekonomik yararlarla çevre yararlarını dengeleyip bütünleştirilmesi
- müşteriye, çevre yönetimi için bir yükümlülük altına girildiği güvencesinin verilmesi ve gösterilmesi
- İyi bir kamu/sosyal çevre ilişkisinin sürdürülmesi,
- Yatırımcıların aradıkları kriterlere uygunluk sağlanması ve sermaye temininin kolaylaştırılması,
- Makul bir maliyetle sigorta imkanının temini,
- Müşteri şartlarının karşılanması,
- Maliyet kontrolünün geliştirilmesi,
- Mesuliyetle sonuçlanan olayların azaltılması,
- Çevreye makul bir ihtimam sarfedildiğinin gösterilmesi,
- Girdi malzemeleri ve enerji tasarrufunun sağlanması,

- İzin ve yetki belgelerinin alınmasını kolaylaştırılması,
- Kalkınmanın hızlandırılması ve çevreyle ilgili çözümlerin ortaklaşa kullanılması,
- Sanayi - hükümet ilişkilerinin iyileştirilmesi

Yönetim Sistemiyle ilgili Sonuçlar

- İşletmedeki iş akışlarının, iş yapma yöntem ve çalışma şekillerinin belirlenmesini,
- Yönetim sistemin iç tetkiklerle uygulandığının ve uygunluğunun doğrulanması,
- Personel değişikliklerinde sürekliliğin korunması ve bilginin kaybolmaması,
- Yeni işe alınmış çalışanların yazılı talimatlar sayesinde işe daha hızlı ve kolay uyum sağlamaları,
- Çatışma ve sürtüşmelerden doğacak kayıpların ve işlerin gereksiz tekrarının, yetki ve sorumlulukların saptanması ve somutlaştırılmasıyla ortadan kaldırılması,
- Kalite sistemi uygulamasındaki kayıtların delil olarak kullanabilmesi,
- İşletmedeki süreçlerin ve şirketin, müşterilerin, yasal düzenlemelerin ve toplumun şartlarına uyumu sağlamak üzere sürekli bir iyileşme sürecine girmesi.

Kaynaklar

Cynthia Weber, 1999, www.iso9000store.com, Benefits of ISO 9000.

ISO 14004:1997 Çevre Yönetimi- Çevre Yönetim Sistemleri – Çevre Yönetim Prensipleri Klavuzu – Sistemler ve Destekleyici Teknikler

Ali Töreci, 1997, ISO 9000'le ilgili ek bilgiler, CBS-System AG, 18 sayfa,